

מזמור לאסף

פרשת ויצא תשפ"ד עלון מספר

1

פסוק יא: וַיִּשְׁכַּב בַּמָּקוֹם הַהוּא. פרש"י לשון מיעוט, באותו מקום שכב, אבל י"ד שנים ששמש בבית עבר, לא שכב בלילה, שהיה עוסק בתורה. יש מדייקים את הלשון "לא שכב" שאמנם היה ישן, אבל לא על מיטה, אלא היה נרדם במקום מושבו, משמע שיעקב זכה לכזו אהבת תורה עד שלימודו היה עד כלות הכוחות, עד שנרדם במקום לימודו.

ומזה נלמד שכל אחד ואחד צריך להשתדל להגיע לדרגה של אהבת תורה יותר ויותר עד שיזכה להגיע לדרגה של לימוד עד כלות הכוחות, וכפי ששמעתי שמנהל ת"ת בבני ברק נכנס אצל החזון איש, וראה שהחזון איש נח על המיטה והכרית אינה מתחת ראשו, שאל אותו מדוע אינו לוקח את הכרית ומניחה תחת ראשו, ענה החזון איש אילו היה לי כח לזה הייתי לומד עוד מעט.

אמנם ראוי לציין מה שכתב החזון איש "אך על האדם להוסיף שקידה על שקידתו יום יום". (אגרות החזון איש ח"ג אגרת קנא) וכוונתו שהיות שצריך להזהר מאוד בשמירת הבריאות כמו שכתוב "וְנִשְׁמְרְתֶּם מְאֹד לְנַפְשֵׁיכֶם" (דברים פרק ד פסוק ט"ו)

ואם האדם לומד למעלה מכוחותיו הוא יכול להזיק לבריאותו, על כן ילך בדרך של מוסיף והולך, ולכן כתב להוסיף שקידה על שקידתו יום יום, ומצד שני יתפלל מקירות לבו להשם יתברך שיזכה להגיע למצב של עמל התורה עד כלות הכוחות.

וְתַפְּלֵל לַיהוָה יִתְבָּרַךְ שְׁנוֹכָה לְקַיִּים אֶת מַה שְׁלַמְדָּנוּ, וּכְדֹאֵי לְהַתְּפַלֵּל דְּרָךְ תַּנְוִנוֹנִים וּבְלֵב זִשְׁבָּר וְנִדְכָּה:

רבונו של עולם, יהי רצון מלפניך, שתתפיל בכלל עמך ישראל, בלילה אלהיך הקדוש, לאהבת התורה יותר ויותר, ותעזרני להוסיף שקידה על שקידתי יום יום עד שאזכה

להגיע לדרגה שלימודי יהיה עד כלות הכוחות.

פסוק יד: וְהָיָה זֶרְעֶךָ כְּעֶפְרָה. אחת הבנות של הגאון רבי נסים קרליץ זצ"ל יום אחד חזרה מבית הספר בוכה, שאל אותה אביה מדוע את בוכה, וענתה ילדה אחת מאוד פגעה בי, ר' נסים הוציא סידור מהארון ופתח באלוקי נצור ואמר אנחנו מתפללים ונפשי כעפר לכל תהיה, והסביר את המשמעות של התפילה, הרי כולם דורכים על העפר והוא לא נפגע, ואנחנו מבקשים ונפשי כעפר לכל תהיה, שגם אנחנו לא נרגיש בעלבון שלנו, וסיים אם כך מה שייד להפגע, אמרה אותה הילדה מאותו הרגע יותר לא נפגעת מאיש. (שמעתי מבני המשפחה, וכן מובא בספר ומצדיקי הרבים מהדורת תשע"ג, עמוד מז, בהערות הערה פ"ז)

ועל פי זה, בעזרת השם יתברך יש לפרש בדרך דרוש את הפסוק וְהָיָה זֶרְעֶךָ כְּעֶפְרָה, שיזכו להיות כעפר שאינו נפגע, ובזכות זה יצליחו בתורה, כדברי הגמרא הקדושה בתענית דף ז ע"א. (אף דברי תורה אין מתקיימין אלא במי שדעתו שפלה)

וְתַפְּלֵל לַיהוָה יִתְבָּרַךְ שְׁנוֹכָה לְקַיִּים אֶת מַה שְׁלַמְדָּנוּ, וּכְדֹאֵי לְהַתְּפַלֵּל דְּרָךְ תַּנְוִנוֹנִים וּבְלֵב זִשְׁבָּר וְנִדְכָּה:

רבונו של עולם, יהי רצון מלפניך, שתתפיל בכלל עמך ישראל, בלילה אלהיך הקדוש, להיות כעפר שאינו נפגע כשדורכים עליו, ובזכות זה אזכה להצליח בלימוד התורה הקדושה.

פרק כט פסוק יז: וְעֵינֵי יֶלְאָה רַבּוֹת. בגמרא הקדושה בבא בתרא דף קכג ע"א איתא שהיתה שומעת על פרשת דרכים בני אדם שהיו אומרים שני בנים יש לה לרבקה שתי בנות יש לו ללבן גדולה לגדול וקטנה לקטן והיתה יושבת על פרשת דרכים ומשאלת גדול מה מעשיו איש רע הוא מלסטם בריות.

ולא זכיתי להבין וכי מפני שבני אדם מדברים כך לאה צריכה לבכות, מכאן נלמד לקח עצום עד היכן מגיע הכח של הדיבור שכיון שכח הדיבור חזק מאוד לפעול שכך יהיה, לאה חששה ממנו ולכן בכתה.

ונפקא מינה שהאדם ישתדל להתחזק תמיד בשמירת לשונו, על ידי לימוד הלכות לשון הרע בעיון.

וְתַפְּכֵל לְהַשִּׁים יִתְבָּרַךְ שְׁנוֹפָה לְקַיִים אֶת מַה שְׁלִמְדֵנוּ, וְכֵדָאִי לְהַתְפַּכֵּל דְּרָךְ תַּחֲנוּנִים וּבְכָל זְשֻׁבָּר וְנִדְכָּה:

רבונו של עולם, יהי רצון מלפניך, שתתפכיל בכלל עמך ישראל, בליך אהוביך הקדושים, להאמין שכוח הדיבור גדול מאוד, ועל ידי זה אוכה להתחזק תמיד בשמירת הלשון, על ידי לימוד הלכות לשון הרע בעיון.

פרק כט פסוק יח: וַיֵּאָהֶב יַעֲקֹב אֶת רַחֵל וַיֹּאמֶר אֶעֱבֹדָה שְׁבַע שָׁנִים בְּרַחֵל בְּתֵדָה הַקְּטָנָה. וא"ת מדוע לא אמר עשרה חודשים או שנה, זה לשון הזהר הקדוש (בראשית דף קנג ע"ב) תא חזי מה פתיב, ויאמר אעבדך שבע שנים ברחל בתך הקטנה, וכי מה דעתיה דייעקב דלא קאמר עשר ירחין או שתא חדא, אלא שבע שנים אמאי. אלא יעקב בחכמתא עבד. בגין דלא יימרון, דבגין תיאובתא דשפירו דרחל עבד, אלא בגין חכמתא, דסיהרא בת שבע שנין היא. וכלהו שבע שנין עלאין, שרו עליה דייעקב עד לא נסיב לה לרחל למיתב גבה כדקא יאות. דהא יעקב נטל פלהו בקדמיתא, ולבתר אתא לגבה, בגין לאשתפחא איהו שמים, ואיהי ארץ.

תרגום: בא ראה מה פתוב, ויאמר אעבדך שבע שנים ברחל בתך הקטנה. וכי מה דעתו של יעקב שלא אמר עשרה ירחים או שנה אחת, אלא שבע שנים למה? אלא יעקב עשה בחכמה, כדי שלא יאמרו שבשביל התשוקה של יפיה של רחל עשה, אלא בשביל החכמה, שהלכנה

בת שבע שנים היא, וכל שבע השנים העליונות שורות היו על יעקב טרם נשא את רחל לשבת עמה כראוי, שהרי יעקב נטל את פלם בראשונה, ואחר כך בא אליה, כדי להמצא הוא שמים והיא ארץ.

מכאן למדנו שהאדם לא ישא אשה מחמת יופיה.

וכן משמע במשנה באבות פרק ה משנה טז: כל אהבה שהיא תלויה בדבר בטל דבר, בטלה אהבה. וכו' איזו היא אהבה התלויה בדבר, זו אהבת אמן ותמר. וביאר הברטנורא אהבת אמן ותמר. מפני יפיה.

והגמרא בקדושין מא. שאומרת דאמר רב יהודה אמר רב אסור לאדם שיקדש את האשה עד שיראנה שמא יראה בה דבר מגונה ותתגנה עליו ורחמנא אמר ואהבת לרעך כמוך, אינה סותרת לזה, שהרי לשון הגמרא משמע שהסיבה שצריך לראותה היא רק מחמת שלא יראה בה דבר מגונה, ולא שצריך לישא מחמת יופיה.

וְתַפְּכֵל לְהַשִּׁים יִתְבָּרַךְ שְׁנוֹפָה לְקַיִים אֶת מַה שְׁלִמְדֵנוּ, וְכֵדָאִי לְהַתְפַּכֵּל דְּרָךְ תַּחֲנוּנִים וּבְכָל זְשֻׁבָּר וְנִדְכָּה:

רבונו של עולם, יהי רצון מלפניך, שתתפכיל את כלל עמך ישראל, בליך אהוביך הקדושים, לישא אשה יראת שמים ובעלת זסד מוזמת מעלותיה.

פרק ל פסוק כה: וַיְהִי כַּאֲשֶׁר יִלְדָה רַחֵל אֶת יוֹסֵף וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל לְבָן שְׁלַחֲנִי וְאַלְכָה אֶל מְקוֹמִי וְלֹאֲרָצִי. לא זכיתי להבין מה הקשר בין תחילת הפסוק לסופו, וכנראה שכך הוקשה לרש"י ועיין בתירוצו.

כדאי לראות באוצר החכמה גירסה 21 את הספר **מזמור לאסף** (כ300 לקחים ותפילות ע"פ הגמרא) ניתן להשיג את כל הספרים, והקונטרסים, והתפילות, בכמה ענינים, בטל: 05484-67-992 (אם לא עונים בבקשה להשאיר הודעה מפורטת בתא הקולי)